

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-24-237(3) TAIS-24-2183(4)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AUGALŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-1069 2, 7, 20, 21, 23 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 4 ¹ , 4 ² , 6 ¹ , 6 ² , 7 ¹ , 7 ² , 16 ¹ , 16 ² STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3248		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2024-03-15	Žemės ūkio ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ Nesvarstyta 2024-03-19 2024-04-23	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje (A dalyje) ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA
<p>Seimo narys Kęstutis Navickas įregistravo Augalų apsaugos įstatymo Nr. I-1069 2, 7, 20, 21, 23 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4¹, 4², 6¹, 6², 7¹, 7², 16¹, 16² straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3248 (toliau – AAĮ projektas), kuriuo siūloma tobulinti esamą teisinį reguliavimą [įvardijamą kaip nepakankamą, turintį spragų, neužtikrinantį pažeidimų, susijusių su falsifikuotais augalų apsaugos produktais, prevencijos], siekiant apsaugoti Lietuvos teritoriją nuo LR neregistruotų, falsifikuotų ir (ar) netapačių LR registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų, taip pat reglamentuoti leidimų (pvz., tiekti rinkai, naudoti asmeninėms reikmėms ir kt.) išdavimo, jų pakeitimo, patikslinimo, galiojimo panaikinimo pagrindus bei reikalavimus šių leidimų turėtojams [tokie pagrindai ir reikalavimai šiuo metu nustatyti žemės ūkio ministro įsakymais].</p> <p>AAĮ projektu siūloma tikslinti „<i>falsifikuoto augalų apsaugos produkto</i>“ sąvoką [šiuo metu galiojanti sąvoka įvardijama kaip per siaura ir neatitinkanti realios situacijos rinkoje], nustatant kriterijus, kuriais remiantis augalų apsaugos produktas pripažįstamas falsifikatu. Kartu siūloma išplėsti Valstybinės augalininkystės tarnybos (toliau – Tarnyba) įgaliojimus, atliekant fizinių ar juridinių asmenų veiklos, susijusios su augalų apsaugos produktų tiekimu rinkai, priežiūrą – tuo tikslu reglamentuojamas <i>kontrolinis</i> augalų apsaugos produktų pirkimas, taip pat apibrėžiama Tarnybos kompetencija, susijusi su teise atlikti <i>kontrolinį</i> augalų apsaugos produktų pirkimą [šiuo metu įstatyme nėra nuostatų dėl <i>kontrolinio</i> augalų apsaugos produktų pirkimo]. AAĮ projekte numatomi atvejai, kai Tarnybai suteikiama teisė pašalinti iš rinkos LR neregistruotus, falsifikuotus ir (ar) netapačius LR registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktus [šiuo metu įstatyme nėra numatyta galimybė Tarnybai juos pašalinti iš rinkos] ir Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka bei terminais perduoti atliekų tvarkytojui, turinčiam teisę tvarkyti atitinkamas atliekas.</p>

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS
<p>Numatoma, kad priėmus AAĮ projektą ir atitinkamai išplėtus Tarnybos kompetenciją, dėl LR neregistruotų, falsifikuotų ir (ar) netapačių LR registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų paėmimui, vežimui ir saugojimui, laboratoriniams tyrimams, sunaikinimui, <i>kontroliniams</i> augalų apsaugos produktų pirkimams Tarnybai <u>nuo 2025 m. kasmet iš valstybės biudžeto reiktų papildomai skirti apie 100 tūkst. eurų finansavimą</u> (pateiktas pagrindimas). Priėmus siūlomas pakeitimus, bus reglamentuotos teisinės apsaugos priemonės nuo LR neregistruotų, falsifikuotų ar netapačių LR registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų pateikimo į LR rinką. Įtarus, kad augalų apsaugos produktai yra LR neregistruoti, falsifikuoti ar netapatūs LR registruotiems augalų apsaugos produktams, Tarnyba <u>turės įgaliojimus juos paimti saugoti, pateikti laboratoriniam ištyrimui ir perduoti atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas</u>.</p> <p>Siūloma iš esmės pritarti AAĮ projektui, tačiau <u>siūlyti Seimui jį tobulinti pagal šias esmines pastabas ir pasiūlymus:</u></p> <p>1. Siekiant apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką nuo falsifikuotų augalų apsaugos produktų poveikio, turi būti patikslinta įstatymo 2 str. 16 dalyje <i>išdėstyta „falsifikuoto augalų apsaugos produkto“ sąvoka</i>, numatant, kad tai augalų apsaugos produktas, kurio pakuotė ir (ar) ženklavimas klaidinančiai panašus į LR registruoto augalų apsaugos produkto ir kurio 1) pavadinimas ir (ar) pakuotė, ir (ar) informacija, nurodyta ant pakuotės ir</p>

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

(ar) etiketėje, neatitinka LR registruoto augalų apsaugos produkto pavadinimo, pakuotės, ant pakuotės ir (ar) etiketėje nurodytos informacijos ir (arba) 2) kilmė ir (ar) jo veikliosios medžiagos kilmė neatitinka LR registruoto augalų apsaugos produkto ir (ar) jo veikliosios medžiagos kilmės, ir (arba) 3) kiekybinė ir (ar) kokybinė sudėtis, įskaitant atskiras sudėtines medžiagas, neatitinka LR registruoto augalų apsaugos produkto kiekybinės ir (ar) kokybinės, įskaitant atskiras sudėtines medžiagas, sudėties.

2. Siekiant LR teritorijos apsaugos nuo LR neregistruotų, falsifikuotų, netapačių LR registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų, turi būti patikslinta įstatymo 20 str. 3 dalis, numatant Tarnybos kompetenciją, susijusią su tokių augalų apsaugos produktų paėmimu saugoti. Esant įtarimui, kad augalų apsaugos produktai yra LR neregistruoti, falsifikuoti, netapatūs LR registruotiems augalų apsaugos produktams, Tarnyba privalo paimti juos saugoti. Esant poreikiui nustatyti LR neregistruoto augalų apsaugos produkto kiekybinę ir (ar) kokybinę sudėtį ir (ar) įtarimui, kad augalų apsaugos produktai gali būti falsifikuoti, netapatūs LR registruotiems augalų apsaugos produktams, Tarnyba privalo paimti augalų apsaugos produkto ėminį ir pateikti ištyrimui akredituotoje laboratorijoje. Akredituotoje laboratorijoje naudojami tyrimų metodai nustatomi Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklėse, tvirtinamose žemės ūkio ministro. Tais atvejais, kai, remiantis laboratorinių tyrimų rezultatais, Tarnyba nenustato, kad augalų apsaugos produktai yra falsifikuoti, netapatūs LR registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktai, Tarnyba gražina augalų apsaugos produktų turėtojų Augalų apsaugos produktų naudojimo, tiekimo rinkai, saugojimo taisyklėse nustatyta tvarka. Jei remiantis laboratorinio tyrimo rezultatais Tarnyba nustato, kad augalų apsaugos produktai yra falsifikuoti, netapatūs LR registruotiems augalų apsaugos produktams, Tarnyba priima sprendimą uždrausti tiekti rinkai, paimti saugoti tokius augalų apsaugos produktus, o paimtus saugoti tokius augalų apsaugos produktus perduoti atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas. LR neregistruotus augalų apsaugos produktus Tarnyba uždraudžia tiekti rinkai, paima saugoti ir perduoda atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas. Taip pat turi būti patikslinta, kad Tarnybos priimto sprendimo uždrausti tiekti rinkai ir paimti saugoti LR neregistruotus, falsifikuotus ir (ar) netapačius LR registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktus apskundimas teismui nesustabdo Tarnybos priimto sprendimo vykdymo.

Turi būti patikslintas įstatymo 20 str. 4 dalyje nurodytas atvejis, kada Tarnyba gali priimti sprendimą lėšas už LR neregistruotų, falsifikuotų augalų apsaugos produktų ir (ar) netapačių LR registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų uždraudimą tiekti rinkai, saugojimą, perdavimą atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas, regreso tvarka išieškoti iš augalų apsaugos produkto turėtojo, siejant su Atliekų tvarkymo įstatymo 4 str. 1 dalyje atliekų turėtojų įtvirtinta pareiga atliekas perduoti atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti atliekas.

3. Vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis, kuriose numatyta, kad sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopija ūkio subjektui turi būti pateikta iš karto po atlikto kontrolinio pirkimo, turi būti patikslintas įstatymo 21 str., papildant jį nauja 3 dalimi, numatant Tarnybos pareigūnų teisę atlikti kontrolinius augalų apsaugos produktų pirkimus, nepateikus fiziniam ar juridiniam asmeniui sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopijos. Taip pat ši dalis turi būti patikslinta numatant, kad „neplaninių patikrinimų atlikimų tvarka nustatoma šio Įstatymo ir Tarnybos direktoriaus įsakymu nustatyta tvarka“.

4. Remiantis Teisėkūros pagrindų įstatymo nuostata, kurioje numatyta, kad teisės aktai, keičiantys ar nustatantys naują ūkio subjektų veiklos ar jos priežiūros teisinį reguliavimą, paprastai įsigalioja gegužės 1 dieną arba lapkričio 1 dieną, tačiau visais atvejais ne anksčiau kaip po 3 mėn. nuo jų oficialaus paskelbimo dienos, ir atsižvelgiant į tai, kad galutinis įstatymo projektas (iki jo priėmimo) bus teikiamas notifikuoti Europos Komisijai, o notifikavimo procedūra gali trukti 6 mėn., AAĮ projekte turi būti patikslinta, kad įstatymas įsigalioja 2025 m. sausio 1 d.

5. Turi būti patikslintas AAĮ projektas, numatant pereinamąsias nuostatas, atsižvelgiant į tai, kad leidimų atlikti mokslinius tyrimus ar bandymus su augalų apsaugos produktais išdavimo, jų galiojimo panaikinimo, leidimų tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo, jų galiojimo panaikinimo, leidimų tiekti rinkai augalų apsaugos produktus, tapačius LR registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo, jų galiojimo panaikinimo, leidimų naudoti asmeninėms reikmėms augalų apsaugos produktus, tapačius LR registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo, jų galiojimo panaikinimo procedūros gali būti pradėtos iki AAĮ projekto įsigaliojimo dienos ir gali būti neaišku, kaip jos toliau turėtų būti administruojamos ir vykdomos.

6. Atsižvelgiant į tai, kad AAĮ ir Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklėse įtvirtinta Tarnybos pareigūnų teisė uždrausti augalų apsaugos produktų įvežimą, vežimą, saugojimą, tiekimą rinkai, naudojimą, jeigu Tarnyba nustato, kad augalų apsaugos produktas yra LR neregistruotas, ar

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

laboratorinio tyrimo išvada patvirtina, kad augalų apsaugos produkto kiekybinė ir (ar) kokybinė sudėtis neatitinka LR registruoto augalų apsaugos produkto sudėties, ar Tarnyba nustato, kad augalų apsaugos produkto etiketėje nurodyta informacija neatitinka LR registruoto augalų apsaugos produkto etiketėje nurodytos informacijos ir (arba) augalų apsaugos produkto kilmė ir (ar) jo veikliosios medžiagos kilmė neatitinka LR registruoto augalų apsaugos produkto ir (ar) jo veikliosios medžiagos kilmės, Tarnyba susiduria su atvejais, kai fiziniai ar juridiniai asmenys nesilaiko nustatyto draudimo ir minėtiems subjektams negali pritaikyti administracinės atsakomybės, todėl įvertinus galiojantį teisinį reguliavimą, įtvirtintą Administracinių nusižengimų kodekse (toliau – ANK) dėl administracinių nuobaudų skyrimo už pažeidimus, susijusius su augalų apsaugos produktais, turi būti patikslintas ANK ir numatyta administracinė atsakomybė už Tarnybos pareigūnų privalomojo nurodymo uždrausti įvežti, vežti, saugoti, tiekti rinkai, naudoti augalų apsaugos produktus nesilaikymą.

7. Tais atvejais, kai augalų apsaugos produktų įvežimo į LR iš ne ES valstybių narių ir ne EEE valstybių metu Tarnyba ar *Lietuvos Respublikos muitinė* (toliau – Muitinė) nustato, kad įvežami į LR neregistruoti, falsifikuoti ar netapatūs LR registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktai, tam, kad Muitinė galėtų taikyti priemones vadovaudamasi Reglamento (ES) Nr. 952/2013, nuostatomis, įstatymo projektu turi būti patikslintas draudimas tokių produktų įvežimui į LR. Taip pat turi būti patikslintas ANK, suteikiant teisę Muitinės pareigūnams taikyti administracinę atsakomybę už nusižengimus, numatytus ANK 342² str. 7 ir 8 dalyse, 342³ str. 7 ir 8 dalyse ir 342⁴ str. 7 ir 8 dalyse, bei numatytas privalomas prekių konfiskavimas už šiuos nusižengimus. Papildžius ANK šiais straipsniais, pakeisti ANK 29 str. 4 dalį, kad būtų galima konfiskuoti ir ne pažeidėjui nuosavybės teise priklausančią turtą. Šiuo metu sunaikinus konfiskuotas prekes, išlaidos regreso tvarka yra išieškomos iš pažeidėjo. Įstatyme įtvirtinus, kad draudžiama įvežti tokias prekes ir kad jos turi būti konfiskuojamos ir sunaikinamos, o išlaidas už naikinimą sumoka augalų apsaugos produktų gavėjas, siuntėjas ar savininkas, regresas būtų nukreiptas į juos.

IGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Įstatymo nuostatų įgyvendinimo mechanizmas būtų nustatytas atitinkamais įgyvendinamaisiais teisės aktais.

STEBĖSENA

-

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Nutarimo projektas 5 darbo dienas buvo skelbiamas derinti su visuomene, suinteresuotomis valstybės institucijomis ir įstaigomis. Augalų apsaugos produktų gamintojus ir importuotojus vienijančiai asociacijai „CropLife Lietuva“ pateikus pastabas pirminiam nutarimo projektui, ŽŪM 2024-03-01 organizavo pasitarimą atliktiems patikslinimams aptarti, tačiau buvo likę nemažai nesutartų klausimų.

Vykdam 2024-03-19 tarpinstituciniame pasitarime priimtus sprendimus, 2024-03-25 ŽŪM organizavo papildomą pasitarimą patikslintam Nutarimo projektui pagal asociacijos „CropLife Lietuva“ pateiktas pastabas aptarti. Atsižvelgiant į asociacijos „CropLife Lietuva“ pastabas, Nutarimo projekte patikslinta falsifikuoto augalų apsaugos produkto sąvoka, siejant su Nutarimo projekte išdėstytais kriterijais, taip pat patikslinama Tarnybos kompetencija, susijusi su augalų apsaugos produktų paėmimu saugoti, pateikimu laboratoriniam ištyrimui ir perdavimu atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas. Asociacija „CropLife Lietuva“ kreipėsi į Konkurencijos tarybą dėl Įstatymo projekte reglamentuojamų leidimų naudoti asmeninėms reikmėms augalų apsaugos produktus, tapačius LR registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo pagrindų neigiamo poveikio konkurencijai. Konkurencijos taryba raštu informavo asociaciją „CropLife Lietuva“, kad rašte išdėstyti klausimai labiau susiję ne su pačiomis AAĮ projekto nuostatomis, o su jo įgyvendinimo priežiūra. Todėl argumentai dėl asociacijos „CropLife Lietuva“ pateiktos pastabos laikytini suderintais. Taip pat asociacija „CropLife Lietuva“ sutiko su argumentais dėl „šiurkštaus pažeidimo“ kriterijaus netaikymo Nutarimo projekte. Dėl kitų šios asociacijos teiktų pastabų derinimas užbaigtas darbo tvarka.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

- Suderinta be pastabų su Sveikatos apsaugos ministerija, Konkurencijos taryba. Atsižvelgta į Teisingumo ministerijos, Aplinkos ministerijos, Muitinės departamento, Valstybinės augalininkystės tarnybos pateiktas pastabas. Dėl Vidaus reikalų ministerijos pateiktų pastabų suderinta darbo tvarka. Atsižvelgta į Finansų ministerijos pastabą dėl lėšų poreikio Valstybinei augalininkystės tarnybai atlikti

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

naujas funkcijas ir nutarimo projekte patikslintas įstatymo įsigaliojimo terminas (t. y., vietoj 2024-05-01 į 2025-01-01).

- Su asociacija „Croplife Lietuva“ derinimas užbaigtas darbo tvarka, asociacija pritaria Nutarimo projekte siūlomiems pakeitimams.
- Vadovaujantis 2024-03-19 tarpinstituciniame pasitarime priimtais sprendimais, buvo pakartotinai pateiktas nutarimo projektas, kuris patikslintas pagal Vyriausybės kanclerės pateiktą pastabą dėl LR neregistruotų, falsifikuotų ir (ar) netapačių LR registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų konfiskavimo. Patikslinta Tarnybos kompetencija, susijusi su tokių augalų apsaugos produktų paėmimu saugoti, pateikimu laboratoriniam ištyrimui akredituotoje laboratorijoje ir perdavimu atliekų tvarkytojui, turinčiam teisę tvarkyti tokias atliekas. Taip pat patikslintas (suderintas darbo tvarka) pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Ekonomikos politikos grupės pastabas.
- Papildomai klausimą apsvarsčius 2024-04-23 tarpinstituciniame pasitarime ir atsižvelgiant į jame Finansų ministerijos pateiktą pastabą, pakartotinai pateiktas patikslintas nutarimo projektas.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Vėluojama pateikti Vyriausybės išvadą Seimui 5 savaites. Siūlome patikslintą nutarimo projektą teikti svarstyti Vyriausybės posėdyje (A dalyje).

PAŽYMĄ PARENGĖ

Vaidas Talačka

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas